

Správa z aktivity

Názov aktivity:	Účasť na podujatí „Biohospodárstvo na Slovensku – ako ďalej“
Termín realizácie:	22.05.2024, 11.30 – 17.00
Miesto realizácie:	Hotel TATRA, Námestie 1. mája 5, Bratislava
Cieľ aktivity:	networking, dozvedieť sa nové informácie o pripravovanom biohospodárskom hube na Slovensku
Účastníci za IZPI:	Ing. Katarína Tóthová, Ing. Mária Šášiková, PhD.
Prílohy:	Pozvánka, fotodokumentácia

Priebeh: V stredu 22. mája 2024 sa uskutočnil pod záštitou Bioeconomy Cluster (BEC), ktorého je IZPI členom, a v spolupráci s Národným poľnohospodárskym a potravinárskym centrom (NPPC) a Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR workshop s názvom „*Biohospodárstvo na Slovensku – ako ďalej*“. Zástupkyne IZPI (CJ AKIS), nakoľko spoločne s BEC už organizovali workshop k predmetnej problematike (pozn.: uskutočnil sa na IZPI v 18. novembra 2024), boli prizvané na účasť na tomto odbornom workshope, ktorý bol pokračovaním workshopu z 18. novembra 2024.

Úvodné slovo mala Katarína Blicklingová (BEC), ktorá privítala účastníkov a vysvetlila dôvod konania workshopu. Ambíciou je vybudovať národný biohospodársky hub, ktorý prispeje k budovaniu ekosystému biohospodárstva a spolupráce aktérov na Slovensku aj medzinárodne. Predpokladá sa, že hub by malo budovať MPRV SR spoločne s BEC a NPPC.

Následne sa hosťom prihovorila Elena Závacká, generálna riaditeľka Sekcie stratégií, analýz a prierezových činností MPRV SR (900). Predstavila program podujatia a dôvody na stretnutie s účastníkmi podujatia.

Daniela Šimová vo svojej prezentácii predstavila projekt CEE2ACT. Ide o medzinárodný Horizont projekt typu CSA so 17 partnermi v 17 európskych krajinách (trvanie: september 2022 – august 2025). Cieľom projektu je posilniť bioekonomiku v 10 krajinách strednej Európy a Pobaltia. Príkladom majú byť krajiny, kde je bioekonomika rozvinutá, ako je napr. Nemecko, Švédsko, Fínsko, Rakúsko, Belgicko, Holandsko, Španielsko. Predstavila taktiež cieľ založiť biohospodársky hub na Slovensku a pozvala zúčastnených na online podujatie dňa 27.6.2024 – „*CEE2ACT – Sharing for Knowledge Transfer in the Circular Bioeconomy*“. Národný bioekonomický hub je platforma s cieľom spájať rôznych stakeholderov prostredníctvom workshopov, tréningov, fór a iných aktivít, ktoré majú urýchliť výmenu znalostí a spoločne vypracovanie národnej roadmapy pre obehové hospodárstvo. Na existujúcich národných štruktúrach sa má vybudovať 10 národných biohospodárskych hubov, ktoré majú byť podporované rôznymi riešeniami vyvinutými v rámci projektu. V rámci projektu bude pripravených viacero nástrojov – napr. [elearning v národných jazykoch](#), ktorý by mal byť dostupný od septembra 2024, alebo B2B matching tool ([marketplace pre hráčov z bioekonomiky](#)), metodológia na tvorbu bioekonomických stratégií a akčných plánov, alebo [repozitár best-practices](#).

Za NPPC aktivity v oblasti Biohospodárstva a projekt BIOEAST&Boost4BIOEAST predstavila Dana Peškovičová z NPPC. Ide o platformy združujúce v jednotlivých krajinách EÚ ministerstvá, resp. inštitúcie, ktoré majú na starosti biohospodárstvo. V podmienkach Slovenska ide o to, ako biohospodárske aktivity zaviesť do slovenskej praxe (napr. tvorba akčných plánov, zelené obstarávanie a pod.).

Špeciálnym hosťom bola pani Virginia Puzzolo – vedúca európskeho programu [Circular Bio-based Europe Joint Undertaking - CBE JU](#), ktorá predstavila aktuálne projektové výzvy pre inovátorov v biohospodárstve otvorené v apríli 2024. Podujatie teda bolo zároveň informačným dňom k CBE JU. Ide o nástroj na zrealizovanie Európskej zelenej dohody, ktorý funguje formou verejno-súkromných

partnerstiev. Podporuje hlavne technológie, ktoré sú na úrovni TRL8 – tzn. pripravené na trh. Až 67,4 % financií je v rámci tejto výzvy určených pre malé a stredné podniky. Oblasť podpory: bio-based chemické produkty; textil; potravinárska výroba; bio-based polyméry/plasty; hnojivá; baliace technológie; stavebný sektor. Dôvodom informačného dňa bolo aj nízke zapojenie slovenských subjektov do tejto výzvy. Bližšie boli predstavené podmienky zapojenia sa do výzvy a hodnotiace kritériá.

Nasledoval vstup od Výskumnej a inovačnej autority (VAIA, Veronika Páleníková), ktorá predstavila zameranie VAIA, jednotlivé domény RIS3 a priority v oblasti biohospodárstva.

Podujatie po krátkej prestávke pokračovalo druhou sekciou, ktorá bola orientovaná viac prakticky. Túto časť otvoril Boris Zemko (MPRV SR), ktorý hovoril o komplexnosti pôdohospodárstva a úlohe MPRV SR smerom k vyvinutiu roadmapy pre obehové hospodárstvo.

V tejto časti sa ďalej predstavili sa viaceré konkrétne biohospodárske riešenia slovenských subjektov. Richard Bradáč (Isowool) hovoril o spracovaní ovčej vlny na izoláciu. Ide o jedinú spoločnosť na Slovensku, ktorá sa zaoberá spracovaním fúkanej ovčej vlny na izoláciu. Spoločnosť spolupracuje s lokálnymi chovateľmi oviec, čím podporuje slovenské hospodárstvo a biohospodárstvo. Slovensko ročne vyprodukuje 700 – 800 ton ovčej vlny. Vlnu vykupujú od lokálnych chovateľov z Turca, Liptova, Horehronia. Isowool vie zabezpečiť pranie, bielenie, spracovanie tohto materiálu a aj jeho následný export. Firemnými klientami Isowool sú okrem iného aj firmy z oblasti textilného a obuvníckeho priemyslu. Spomenul výhody tohto izolačného materiálu aj problémy, s ktorými sa pri svojom podnikaní stretol.

Dušan Knezovič (HEMP Cluster) hovoril o využití konope v biohospodárstve, jej využití naprieč priemyselnými odvetvami a o komplexnej cirkularite (filozofii vrátenia suroviny pochádzajúcej z pôdy naspäť o pôdy).

Monika Halášová (MPRV SR) hovorila o novej generácii organických hnojív pre udržateľné poľnohospodárstvo s nulovým znečistením. Organické hnojivá sú hnojivá s organicky viazaným uhlíkom, ktorý nepochádza z fosílnych zdrojov a živiny sú výlučne biologického pôvodu. Príspevok hovoril o výhodách aplikácie organických hnojív na poľnohospodársku pôdu. Organické hnojivá sú sľubnou alternatívou minerálnych hnojív, ale ich uvádzanie na trh je zároveň spojené s prekonávaním výziev v oblasti ich aplikácie (musia sa aplikovať častejšie), distribúcie a regulácie. V tejto súvislosti bol spomínaný Plán obnovy – konkrétne Komponent 19REPowerEÚ, ktorý by mal napomôcť aplikáciám organických hnojív smerom k udržateľnému hospodáreniu s pôdou.

Iveta Štyriaková hovorila o aktivitách firmy ekolive. Ide o inovatívnu firmu, ktorá spolupracuje hlavne so zahraničím. Firma sa zaoberá organickým farmárčením, je zameraná na biostimulanty. Biostimulanty nie sú hnojivá. Líšia sa od nich svojím spôsobom účinku, keď dokážu priamo stimulovať metabolizmus rastlín.

Záver podujatia bol venovaný vstupu od Rastislava Rašiho (NLC Zvolen), ktorý hovoril o cirkularite vo využití drevnej biomasy a Dávidovi Kančovi (Slovenská bioplynová asociácia), ktorý sa vo svojom vstupe venoval budúcnosti bioenergie na Slovensku.

Podujatie bolo organizované v rámci projektov CEE2ACT Project a BIOEAST&Boost4BIOEAST financovaných z programu Horizon Europe.

Záver aktivity: Workshop priniesol nové informácie z oblasti biohospodárstva v oblasti strategických činností, podporných nástrojov, zaujali najmä vystúpenia aktérov, ktorí realizujú viaceré inovatívne biohospodárske riešenia v praxi. Podnetnými boli najmä diskusie s rôznymi aktérmi zo sektora. Mali sme možnosť stretnúť sa so zástupcami Sekcie 900 MPRV SR, zástupcami NLC, NPPC a ďalšími účastníkmi podujatia. Ako podnetné vidíme osobné stretnutie so sekciou 900 ohľadne koordinácie aktivít v práci projektu modernAKIS.

INŠTITÚT
ZNALOSTNÉHO
PÔDOHOSPODÁRSTVA
A INOVÁCIÍ

Vypracoval: Ing. Mária Šášiková, PhD.

dňa: 31.5.2024

